

Джек Лондон

Една вечер в Гобото

I

На Гобото закупчиците слизат от шхуните си, а плантаторите идват от далечни диви брегове и всички до един слагат обувки, бели дочени панталони и разни други външни символи на цивилизацията. В Гобото се получава поща, уреждат се сметки и човек може да намери вестници, рядко по-стар'и от пет седмици, защото малкият остров, обкръжен с кораловите си рифове, предлага сигурно котвено място, в пристанището му се отбиват параходите и той служи за разпределителен пункт на целия архипелаг.

Животът на Гобото е трескав, нездравословен и за размерите на острова тук има повече случаи на неумерен алкохолизъм, отколкото на кое да е друго място в света. Гувуту на Соломоновите острови претендира, че там се пие дори между всяко пиене. Гобото не отрича това. Той само заявява, че в неговата хронология такъв промеждутък от време не съществува. Той изтъква също статистиката за своя внос, от която проличава много голямата консумация на спиртни напитки на глава от населението. Гувуту го обяснява с това, че Гобото върти много по-голяма търговия и се посещава от повече хора. Гобото възразява, че местното население е по-малобройно, а посетителите му страдат от по-силна жажда. И спорът продължава безконечно главно поради факта, че спорещите не остават живи достатъчно дълго, за да го разрешат.

Гобото не е голям. Островът е с диаметър само четвърт миля и на него са разположени адмиралгейски хангари за въглища (където няколко тона лежат недокоснати от двадесет години), бараки за шепя чернокожи работници, голям магазин и склад с ламаринени покриви и бунгало, в което живее управителят и двамата му служители. Те са бялото население. Средно един от тези тримата е винаги на легло от треска. Работата в Гобото е тежка. Политиката на дружеството е да обслужва клиентите си Добре, както са го разбрали нахълтващите конкурентни дружества, и задачата на управителя и помощниците му е да поддържат това обслужване. През цялата година тук пристигат отдалече търговци и вербувачи на работници с пресъхнали гърла, плантатори, също така отдалече и също с пресъхнали гърла, всичките страдащи от невъобразима жажда. Гобото е Меката на пиячите и след като се напиянствуват, те се връщат на шхуните и плантациите си, за да се съвземат.

На някои от по-неиздръжливите им трябва за това поне шест

месеца между две посещения. Ала за управителя и помощниците му няма такива интервали. Те са си там и седмица след седмица, носени от мусони или югоизточни пасати, при тях пускат котва шхуни, натоварени с копра, слонски орехи, седеф, костенуркови коруби и жажда.

Работата на Гобото е много тежка. Затова заплатите са двойно големи, отколкото на други станции, а затова дружеството избира само смели и безстрашни хора тъкмо за тази станция. Те изтрайват не повече от година, година и нещо, когато, съсипани, ги изпращат;

обратно в Австралия или погребват останките им в пясъка на противоположната, наветрена страна на островчето. Джони Басет, почти легендарният герой на Гобото, счупил всички рекорди. Той беше безпаричен емигрант със забележителен организъм и изтрая седем години. Предсмъртното му желание е било надлежно изпълнено от неговите помощници,

които го спиртосали в буре уиски (платено от собствената им заплата) и го изпратили на семейството му в Англия.

Въпреки всичко това на Гобото се мъчеха да запазят благоприличния си вид. Колкото за това, макар нещо и да не им беше наред, те се държаха прилично и винаги бяха спазвали благоприличието,;

Затова голямото неписано правило на Гобото беше, че гостите трябва да си слагат панталони и обувки. Бричове, лавалава и голи бедра и пищяли не се допускаха. Когато капитан Иенсен, най-буиният от роботърговците, макар и потомък на стар род от първите нюйоркски заселници, пристана, облечен само с набедрена кърпа, долна риза и два револвера и ловджийски нож на кръста, той бе спрял пред самия бряг. Това стана по времето на Джой'яи Басет, който беше винаги педант по въпросите на

етикета. Запитан Иенсен се изправи на кърмата на своя велбот и обясни, че на шхуната му изобщо няма панталони. А също така заяви, че има намерение да слезе на брега. Хората от Гобото го гледаха, докато заздравее дупката от куршума, прострелял рамото му, а отгоре на това най-учтиво го помолиха да ги извини, понеже наистина не намериха панталони на шхуната му. И в края на краищата още първия ден, когато той можа да седне, Джони Басет любезно, но непреклонно помогна на госта да обуе чифт негови собствени панталони. Това е бил големият precedent. През всички последвали години той никога не бил нарушен. Белите и панталоните бяха неразлъчни. Само черните ходеха голи. Панталоните бяха белег на кастата.

II

Освен с едно изключение тази вечер по нищо не се различаваше от всяка друга вечер. Седем души с блеснали очи, но стъпващи уверено на краката си, след цял ден уиски бяха завършили със завъртян коктейл и бяха седнали да вечерят. Бяха се докарали със сака, панталони и обувки. Джери Макмъртри, управителят, Еди Литъл и Джек Андриус, деловодител, капитан Стейплър от набиращия работници кеч „Мери“, Дарби Шрайлитън, плантатор от Тито-Ито, Питър Джи, полукитаец, закупвач на бисери, който обикаляше от Цейлон до Паумоту, и Алфред Дийкън, случаен гост, слязъл тук от последния параход. Отначало черните слуги поднасяха вино на тези, които го пиеха, но скоро всички пак го обърнаха на уиски със сода и продължиха да спиртосват храната си още докато я дъвчеха, преди да стигне в калцираните им спиртосани стомаси.

Когато пиеха кафето, чуха да тътне през клюза котвена верига, което означаваше, че е пристигнал кораб.

– Това е Дейвид Грийф – обади се Питър Джи.

– Отде знаете? – попита заядливо Дийкън и веднага се помъчи да обори правотата на твърдението МУ: – Вие, драги мой, все се силите да покажете пред всеки новодошъл колко сте умен. Аз също съм поскитал по моретата и това познаване на кораба, когато платното му е петънце на хоризонта, или пък на човека по дрънченето на котвата му... това е... това са.. . чисти измишльотини!д Питър Джи си палеше цигарата и не отговори.

– Някои от черните са изумителни в това отношение – тактично се намеси Макмъртри. Също както другите, това поведение на госта подражни управителя. От момента, в който Питър Джи бе пристигнал след обяд, Дийкън открито се мъчеше да се заяде с него. Все оспорваше изказванията му и се държеше, общо взето, грубо.

– Може би защото Питър има китайска кръв – беше предположил Андриус. – Дийкън е австралиеца, нали, а те са побъркани на тая тема.

– Май че е това – беше се съгласил Макмъртри. – Но ние не можем да позволим никакво нагрубяване, особено пък на човек като Питър Джи, дето е по-бял от повечето бели.

В това отношение управителят никак не грешеше. Питър Джи беше от тези редки създания, които са и добри, и умни евроазиатци. Всъщност то се дължеше на безстрастната почтеност на китайската кръв,

която смекчаваше безразсъдността и невъздържаността на английската, текла в жилите на баща му. Освен това той беше по-интелигентен от всички присъстващи, говореше по-добре от тях английски, както и няколко други езика, познаваше и живееше повече според техните собствени идеали на благовъзпитаност, отколкото самите те. И в крайна сметка беше блага душица. Той осъждаше насилието, макар навремето да беше убивал хора. Буйството го отвращаваше. Винаги се пазеше от него като от чума.

Капитан Стейплър се намеси, за да помогне на Макмъртри:

– Спомням си, когато сменях шхуните и пристигах в Алтман, черните винаги познаваха, че съм аз. Не ме очакваха, още по-малко пък да дойда с друг кораб. Казваха на управителя на станцията, че съм аз. Той проверявал с бинокъла, защото не можел да им вярва. Но те бяха сигурни. Разправяха ми после как по всичко на шхуната личало, че е под моята команда.

Дийкън не му обърна внимание и продължи нападките си срещу закупвача на бисери.

– Как познавате по трополенето на котвата, че това е... как му беше името на тоя? – рече той предизвикателно.

– Има толкова много неща, които помагат да се стигне до това заключение – отговори Питър Джи. – Много е трудно да се обясни. За това ще трябва кажи-речи цял учебник.

– Така си и мислех – подигра му се Дийкън. – по-лесно е да дадеш обяснение, което не обяснява

– Кой ще играе бридж? – прекъсна го Еди Литъл, вторият помощник на управителя, като ги изгледа очаквателно и започна да разбърква картите. – Ти ще играеш, нали, Питър?

– Ако играе, значи той е блъфбор – пресече го Дийкън. – Започват да ми омръзват тия измишльотини. Господин Джи, много ще ме задължите и ще поправите мнението ми за вас, ако ми кажете по какво познавате кой е тоя човек, който току-що е пуснал котва. След това ще играя с вас на пикет.

– Бих предпочел бридж – отговори Питър. – Колкото за другото, то е горе-долу така: според звука това беше малък кораб, не е с гафелно стъкмяване. Не се чу нито свирка, нито сирена – значи пак малък кораб. Пусна котва близо до брега – пак малък кораб, защото параходите и големите платноходи трябва да пускат котва оттатък плитчината, дето е по средата. Входът на залива е с много извивки. Няма капитан на кораб за набиране на работници или пък на търговски кораб, който би посмял

да мине през прохода след мръкване. Никой нов за тия места положително не би се решил. Имало е две изключения. Първото е бил Маргонвил. Но него го екзекутира върховният съд във Фиджи. Остава второто изключение, Дейвид Грийф. Денем и нощем, в каквото и да е време, той минава през прохода. Това е добре известно на всички. Ако Грийф беше някъде другаде, би съществувала възможността да е някой безразсъдно смел млад капитан. Но, първо, аз не съм чувал за такъв, нито някой друг е чувал.

Второ, Дейвид Грийф е в тия води, плава с „Гунг“, която след няколко дни трябва да отплава от тук за Каро-Каро. Завчера приказвах с Грийф на „Гунг“а в протока Сандфлай. Беше закарал там Управител на нова станция. Каза ми, че щял да се

отбие в Бейбо и след това в Гобото. Имал е достатъчно време да стигне дотук. Чух да пускат котва. Кой друг е могъл да бъде, ако не и Дейвид Грийф Капитан на „Гунга“ е Донован, а него го познаваме твърде добре, за да повярвам, че ще пристане в Гобото след мръкване, освен ако собственикът на кораба не заеме неговото място. Още няколко минути и Дейвид Грийф ще влезе през тая врата и ще каже: „На Гувуту само се пие между всяко пиене.“! Обзалагам се на петдесет лири, че той е човекът, който ще влезе, и че думите му ще бъдат „На Гувуту“ само се пие между всяко пиене.

За момента Дийкън бе сразен. Кръвта бавно нахлу в мрачното му лице.

– Е, той ви отговори – засмя се дружелюбно Макмъртри. – И аз от своя страна ще заложа две: жълтици за същото.

– Бридж! Кой ще играе бридж? – нетърпеливо се провикна Еди Литъл. – Хайде, Питър!

– Останалите можете да играете – заяви Дийкън. – Ние с него ще играем пикет.

– Бих предпочел бридж – меко отказа Питър Джи.

– Не играете ли пикет?, Закупвачът на бисери кимна.

– Че какво тогава! Може би ще успее да покажа, че разбирам от пикет повече, отколкото от котви,

– Ей, слушайте. . . – започна Макмъртри.;

– Вие можете да си играете бридж – отрязва го Дийкън. – Ние предпочитаме пикет. Без желание, насила, Питър Джи бе въвличен в игра, за която знаеше, че няма да излезе на добър край.

– Само един робер – каза той и отсече картите за раздаване.

– До колко? – попита Дийкън. Питър Джи сви рамене:

- До колкото искате.
- До сто... по пет лири на игра? Питър Джи се съгласи.
- При двойна игра, разбира се, десет лири?
- Добре – кимна Питър Джи.

На друга маса четирима от компанията се настаниха да играят бридж. Капитан Стейплър, който днес не играеше на карти, ги наблюдаваше и доливаше уиски в чашите, сложени до дясната ръка на всеки играч. Макмъртри със зле прикрито безпокойство следеше, доколкото му бе възможно, какво става при играчите на пикет. Другите му приятели англичани също бяха шокирани от държането на австралиеца и се тревожеха да не би той да извърши нещо неуместно. Това, че разпалва враждебността си към другаря им с китайска кръв и че всеки миг може да предизвика скандал, беше ясно за всички.

– Дано Питър да загуби – пророни полугласно Макмъртри.

– Как ще загуби, като му върви! – отговори Андрюс. – Той е цял магьосник на пикет. Зная го от личен опит.

Че на Питър Джи му вървеше, подсказваше непрекъснатото заяждане на Дийкън, който току си пълнеше чашата. Беше загубил първата игра, а от забележките му се разбираше, че губи и втората, когато вратата се отвори и влезе Дейвид Грийф.

– На Гувуту само се пие между всяко пиене! – подхвърли той нехайно на събралите се, преди да стисне ръката на управителя. – Здравей, Мак! Слушай, моят капитан остана в лодката. Има си копринена риза, вратовръзка, обувки за тенис, всичко, както си му е редът, но те моли да му пратиш едни панталони. Моите са му малки, но твоите ще станат. Здравей, Еди! Как си с твоите нгарингари? Ти си на крака, Джак? Чудото е станало. Треската не е повалила никого и никой не е много пиян! – Той въздъхна. – Изглежда, вечерта още не е напреднала. Здравей, Питър! Завъртя ли те онзи голям шквал,

един час след като се разделихме? На нас ни се наложи да пуснем втората котва.

Докато го запознаваха с Дийкън, Макмъртри изпрати слуга с панталоните и когато капитан Донован влезе, беше се докарал както се полага на бял... поне на Гобото.

Дийкън загуби и втората игра и едно избухване оповести този факт. Питър Джи се зае задълбочено да пали цигара и не се обади.

- Какво!... Не искате да играете повече, понеже сте напред? – едно запита Дийкън.

Грийф повдигна въпросително вежди и Макмъртри му отвърна с възмутено намръщване.

– Свършихме робера – отговори Питър Джи.

– Един робер е три игри., Сега аз раздавам. Хайде! Питър Джи се примири и те започнаха третата игра. – Сополанко... плаче за бой! – промърмори

Макмъртри на Грийф. – Слушайте, хайде да свършваме, момчета. Искам да го държа под око. Ако си позволи твърде много, ще го изхвърля въвн на брега! с каквито и да са нарежданията на дружеството.

– Кой е той? – поинтересува се Грийф.

– Остана тук от последния параход. Нарежданията на дружеството са да се държим добре с него. Искане да вложи пари в плантация. Има от дружеството кредитно писмо за десет хиляди лири. В ума му е само едно: „Австралия само за белите“. Смята, че щом кожата му е бяла и щом баща му е бил в миналото главен прокурор на Австралийския съюз, той може да бъде гад. Затова се заяжда с Питър, а ти знаеш, че Питър е последният; човек в света, който причинява или си навлича неприятности. По дяволите дружеството! Не съм поемал задължението да ставам ба-вачка на невръстните му деца с банкови сметки. Хайде, напълни си чашата, Грийф. Тоя тип е глупак, глупав дърдорко!

– Може да е само от младостта – предположи Грийф.

– Не може да носи пиене, това е ясно. – Управителят кипеше от възмущение и яд. – Ако вдигне ръка срещу Питър, честна дума, сам аз ще му дръпна един бой на тоя мръсен дангалак!

Закупвачът на бисери измъкна колчетата, с които беше белязал точките на сметалото, и се облегна назад на стола. Беше спечелил третата игра. Той се обърна към Еди Литъл на другата маса:

– Е, сега съм готов за бридж.

– Аз на ваше място не бих кръшкал – изръмжа Дийкън.

– Но тая игра наистина ми омръзна – увери го

Питър Джи с обичайната си сдържаност.

– Хайде, не се дърпайте – настоя свадливо Дийкън. – Няма да ми вземете току-така парите! Аз загубих петнадесет лири. Хайде пак двойно, че да се изравним.

Макмъртри се канеше да се намеси, но Грийф го спря с поглед.

– Щом това ще е със сигурност последната игра, добре – отстъпи Питър Джи и събра картите. – Аз раздавам, струва ми се. Ако ви разбирам правилно, тая последна игра ще е за петнадесет лири. Или вие ще ми платите трийсет, или ще свършим наравно.

– Точно така, драги. Или свършваме наравно, или аз ви плащам трийсет.

– Май се разгорещавате, а? – забеляза Грийф и придърпа стола си по-близо.

Другите се изправиха или насядаха около масата, на Дийкън пак не му вървеше. Ясно беше, че е добър играч. Просто не му идваха карти. Но също така бе ясно, че не можеше да се примири спокойно и с лошия си късмет. Не можеше да се въздържа от грозни ругатни и се зъбеше на невъзмутимия си противник със смесена кръв. Накрая Питър Джи достигна стоте, докато Дийкън не беше направил и петдесет. Той безмълвно му отправи кръвнишки поглед.

– Разликата е грамадна – промълви Грийф.

– Почти двойно – додаде Питър Джи.

– Няма защо да ми го казвате – изръмжа Дийкън. – Учил съм смятане. Дълга ви четирийсет и пет лири. Ето ги, дръжте!

Начинът, по който хвърли деветте петлирови банкноти на масата, сам по себе си беше оскърбителен. Питър Джи стана още по-сдържан и с нищо не показва, че е засегнат.

– Вие имате случаен късмет, но не знаете да играете на карти, това мога да ви го кажа – продължаваше Дийкън. – Бих могъл да ви науча как се играе.

Питър Джи се усмихна и кимна в знак на съгласие, докато прибираше парите.

– Има една малка игра, казва се „казино“... интересно дали сте чували някога за нея?.. Детска игра.

– Виждал съм да я играят – каза тихо полукитаецът.

– Какво значи това? – възкликна троснато Дийкън. – Да не би да смятате, че можете да я играете?

– О, не, съвсем не. Боя се, че не съм достатъчно съобразителен за нея.

– Чудесна малка игра – добродушно се намеси Грийф. – Много я обичам.

Дийкън не му обърна внимание.

– Ще играя срещу вас по десет лири на игра, до трийсет и една точки. . . – предизвика той Питър Джи. – И ще ви покажа колко малко разбирате от карти. Хайде!

– Не, благодаря – отговори Питър Джи. – Чакат ме да попълня карето за бридж.

– Да, ела тука – подкани го нетърпеливо Еди Литъл. – Хайде, ела,

Питър, да започваме.

– Страх ви е от една малка игра като казино! – присмя се Дийкън. – Може залогът да ви се вижда много голям. Ще играя с вас на едно пени... на половин пени, ако щете!

Държането му бе обидно и предизвикателно за всички тях. Макмъртри не можа да издържи повече:

– Чакайте малко, Дийкън. Той казва, че не иска да играе. Оставете го на мира.

Дийкън яростно се извъртя към своя домакин, но преди да успее да изтърси нещо оскърбително, Грийф спаси положението.

– Аз бих искал да поиграя с вас – обади се той.

– Какво разбирате вие от тая игра?

– Немного, обаче нямам нищо против да я науча.

– Знаете, тая вечер не ми се дават безплатни уроци.

– О, това ще го уредим – отговори Грийф. – Ще играя на каквато сума поискате... в рамките на здравия разум, разбира се.

Дийкън се опита да се отърве от неговата намеса с един удар:

– Ще играя с вас за сто лири на игра, ако това ви харесва.

Грийф засия от удоволствие:

– Така ще е добре, чудесно! Хайде да започваме. Ще броим ли изчистеното?

Дийкън се слиса. Беше очаквал, че един търговец от Гобото ще бъде направо сразен от такова предложение.

– Ще броим ли изчистеното? – повтори Грийф. Андрюс му беше донесъл нова колода и той вече махаше джокера.

– Положително не – отговори Дийкън. – Те жените играят така.

– Радвам се – възкликна Грийф. – И аз обичам по мъжки.

– Обичате по мъжки, а? Е, тогава знаете ли какво ще направим? Ще залагаме по петстотин лири на игра.

Сега Дийкън отново се слиса.

– Нямам нищо против – съгласи се Грийф и започна да разбърква картите. – Малките карти и пиките излизат първи, разбира се, а след това голямото и малкото казино и асата по реда на силата им в бриджа. Така ли?

– Събрали сте се куп шегобийци тука – изсмя се Дийкън, но смехът му прозвуча пресилено. – Отде да зная, че имате пари?

– Можете да го знаете точно толкова, колкото аз зная, че вие имате пари. Мак, с какъв кредит разполагам в дружеството?

– С каквото пожелаеш – отговори управителят.

– Вие лично ли гарантирате за това? – рязко попита Дийкън.

– Разбира се, гарантирам – потвърди Макмъртри. – Можете да бъдете сигурен, че дружеството ще изплати срещу неговия подпис дори много по-голяма сума от тая във вашето кредитно писмо.

– Малкото раздава – каза Грийф и сложи колодата пред Дийкън.

Дийкън се поколеба, когато посегна да сече, и изгледа с раздражено опасение лицата на всички наоколо. Служещите от станцията и капитаните кимнаха.

– Никого от вас не познавам – недоволно заговори Дийкън. – Отде да зная? Парите на книга не винаги са сигурни.

И тогава Питър Джи извади от джоба си портмоне, помоли Макмъртри да му услужи с писалка и се залови за работа.

– Още не съм започнал да закупувам – обясни той, – тъй че сметката е непокътната. Ще го джиросам на теб, Грийф. То е за петнайсет хиляди. Ето на, вижте!

Дийкън пое кредитното писмо, което Питър Джи остави на масата, прочете го бавно и погледна Макмъртри:

– Редовно ли е?

– Да. То е същото като вашето и с нищо не е по-лошо. Кредитните писма на дружеството са винаги редовни. Дийкън разсече картите, спечели раздаването, грижливо разбърка колодата. Но късметът пак беше против него и той загуби играта.

– Още една игра – подкани той. – Не сме казали колко ще играем и не можете да ми откажете, след като съм загубил.

Грийф разбърка картите и го остави да сече.

– Хайде да играем на хиляда – предложи Дикън, когато загуби и втората игра. А когато хилядата отиде при двата залога по петстотин, настоя да играят за две хиляди.

– Това е прогресия – предупреди Макмъртри

за което Дийкън го измери с гневен поглед. Но

управителят не отстъпваше: – Няма защо да се съгласяваш на прогресията, освен ако си глупак.;

– Кой играе тая игра? – кипна Дийкън срещу своя домакин. – Вие спечелихте от мене две хиляди. Ще играете ли на две хиляди?

Грийф кимна, четвъртата игра започна и Дийкън спечели. Явната непочтеност на такова залагане бе ясна за всички. Макар и да беше загубил три от четирите игри, Дийкън не беше загубил никакви пари. С детинската хитрина да удвоява мизата си след всяка загуба при първата спечелена игра, без значение след колко време, той щеше да си върне

всичките пари.

Сега, при все че не го изрече, той прояви желание да спре, обаче Грийф сложи колодата за сечене.

– Как? – възкликна Дийкън. – Вие искате още?

– Още нищо не съм спечелил – упорито промърмори Грийф и започна да раздава. – Както казахте, по петстотин, нали?

Срамът за извършеното пареше Дийкън, защото-той отговори:

– Не, ще играем на хиляда. И знаете ли какво, до трийсет и едно е твърде дълго. Защо да не направим до двайсет и едно... ако не е прекалено бързо за вас?

– Така ще стане една приятна кратка игра – каза Грийф.

Играта вървеше по същия начин, както и преди. Дийкън загуби два пъти, удвои залога и пак изравни. Но Грийф не губеше търпение, при все че на

няколко пъти през следващия час те стигаха до същото положение. После се случи това, което той очакваше: дълга поредица загуби за Дийкън. Той удвои на четири хиляди и загуби, удвои на осем хиляди и загуби и тогава предложи да удвои на

шестнадесет хиляди. Грийф поклати глава:

– Не можете да направите това и го знаете. Вие имате само десет хиляди кредит от дружеството.

– Искате да кажете, че не ще ми позволите да действам? – дрезгаво попита Дийкън. – Искате да кажете, че с осем хиляди лири мои пари ще се

откажете да играете?

Грийф се усмихна и пак поклати глава.

– Това е обир, направо обир! – продължи Дийкън. – Прибирате моите пари и не ми давате възможност да действам?

– Не, вие грешите. Нямам нищо против да ви оставя да действувате в границите на вашите възможности. Вие разполагате с още две хиляди лири.

– Добре, ще играем на тях – прие Дийкън. –

Вие сечете.

Играта се водеше в мълчание, ако не се смятаха

сприхавите забележки и ругатни на Дийкън. Наблюдаващите мълчаливо си наливаха и посърбваха уискито от високите чаши. Грийф не обръщаше внимание на избухванията на противника си, а се съсредоточаваше в играта. Той наистина играеше на карти, а в колодата имаше петдесет и две, чието движение той трябваше да следи и наистина го

следеше. На две трети от последната игра той свали картите си.

– С тези карти аз излизам – заяви той. – Имам двадесет и седем.

– Ами ако сте сгрешили? – възрази заплашително Дийкън с пребледняло и разкривено лице.

– Тогава ще съм загубил. Пребройте. Грийф му подаде взетите от него карти и Дийкън с треперещи пръсти ги провери. После отдръпна наполовина стола си от масата и изпразни чашата си. След това огледа заобикалящите го недружелюбни лица.

– Изглежда, ще трябва да хвана следващия параход за Сидней – пророни той, като за първи път говореше тихо и без гръмки думи.

Както Грийф се изрази после: „Ако беше хленчил или се беше развилнял, нямаше да му дам тая последна възможност. Но трябва да признаем, че той преглътна горчивото хапче като мъж, и аз трябваше да постъпя така.“ Дийкън погледна часовника си, престори се, че уморено се прозява, и понечи да се изправи. – Чакайте! – спря го Грийф. – Искате ли да продължите играта?

Дийкън се отпусна на стола, направи усилие да заговори, но не можа, облиза пресъхналите си устни и кимна.

– Ето капитан Донован тръгва призори с „Гунга“ за Каро-Каро – заговори Грийф, като че без;

всякаква връзка с темата. – Каро-Каро е пясъчен пръстен в морето с няколко хиляди кокосови палми. Там вирее панданус, но не могат да се отглеждат батати, нито таро. Има около осемстотин туземци, крал и двама министърпредседатели и споменатите

трима са единствените, които носят някакви дрехи. То е една забравена от господата дупка и веднъж в годината аз изпращам там шхуна от Гобото. Водата за пиене е блудкава, но старият Том Бътлър изкара с нея десетина години. Той е единственият бял там и има петима гребци, момчета от Санта Крус, които биха избягали или биха го убили, ако можеха. Точно затова са били изпратени там. Те не могат да избягат. На него винаги му изпращат най-непоправимите от плантациите. Няма мисионери. Двама самоански учители са били пребити до смърт, когато са слезли там преди няколко години.

Естествено, вие се чудите защо ви го разправам всичко това. Но имайте търпение. Призори Донован тръгва на ежегодното си плаване до Каро-Каро. Том Бътлър е стар и става вече съвсем безпомощен. Опитат се да го пенсионирам в Австралия, обаче той казва, че искал да остане

да умре на Каро-Каро, и това ще стане след една-две години. Той е чудат стар особняк. Сега му е времето да изпратя там някой бял да поеме неговата работа. Чудя се дали

бихте искали да я поемете. Ще трябва да останете две години.

Чакайте! Не съм свършил. Тая вечер вие често говорихте за действие. В безогледното залагане на

нещо, което не ви е струвало нито капка пот, няма

никакво действие. Парите, които изгубихте срещу мен, са ви били оставени от баща ви или от някой друг сродник, който се е потил за тях. Обаче две години работа като търговски агент на Каро-Каро ще значат нещо. Аз ще заложа десетте хиляди, които спечелих от вас, срещу две години от вашия живот, и Ако спечелите, парите са ваши. Ако загубите, ще

приемете службата на Каро-Каро и на разсъмване ще отплавате. Ето това би могло да се нарече истинско действие. Ще играете ли? Дийкън не можеше да проговори, в гърлото му бе заседнала буца. Той кимна и посочи към картите.

– И друго – добави Грийф. – Мога да направя нещо още по-хубаво. Ако загубите, две години от живота ви са мои... естествено, без заплата. Въпреки това аз ще ви давам заплата. Ако работите задоволително, ако изпълнявате всички нареждания и правила, ще ви платя за това време по пет хиляди лири годишно. Парите ще бъдат депозирани в дружеството, за да ви се изплатят с лихвите, когато изтече срокът. Добре ли е така?

– Прекалено добре – отвърна със запъване:

Дийкън. – Не сте справедлив спрямо себе си. Един търговски агент получава само десет до петнадесет. лири месечно.

– Пишете го тогава за сметка на действието – каза Грийф с тон, нетърпящ възразение. – А преди да започнем, аз ще нахвърлям някои от правилата. Тях ще си ги повтаряте на глас всяка сутрин през двете години... ако загубите. Те са за доброто. на вашата душа. След като сте ги повторили на глас седемстотин и тридесет каро-каровски сутрини, сигурен съм, че ще се запечатат в паметта ви завинаги. Услужи ми с писалката си, Мак. Сега, чакайте, да видя. . .

Той писа бързо и без да прекъсва, няколко минути, след това зачете на глас:

„Трябва винаги да помня, че един човек е толкова добър, колкото и всеки друг, освен когато по изключение сам той се смята за по-добър.

Колкото и да съм пиян, трябва, да оставам благороден. Благороден е човекът, който е благ. Забележка: По-добре ще е да не се напивам.

Когато играя мъжка игра с мъже, трябва да играя като мъж. Една хубава ругатня, употребена на място и рядко; върши добра работа. Много ругатни загубват, значението си. Забележка: Никоя ругатня не може

да промени картите в ръката ти, нито да накара вятъра да задуха. Не може един мъж да си позволи да бъде нещо по-малко от мъж. Не може да си го позволи и срещу десет хиляди лири.“

Отначало, докато той четеше, лицето на Дийкън побеля от гняв. После от врата до челото започна бавно да го залива страшна червенина, която все повече се засилваше до края на четенето.

– Толкова! Това ще е всичко – каза Грийф, сгъна листа и го хвърли по средата на масата. – Все още ли сте готов да играете играта?

– Аз го заслужавам – със запъване отрони Дийкън. – Държах се като хапльо. Господин Джи, преди да зная дали ще спечеля или ще загубя, искам да се извиня. Може да е било виновно уискито, но аз съм хапльо, грубиян, простак, мизерник във всяко отношение.

Той протегна ръка и полукитаецът я стисна, светнал от радост.

– Слушай, Грийф – каза той на един дъх, – момчето не е лошо. Откажи се от цялата тая работа и да я забравим с една последна чаша за „лека нощ“!

Грийф като че понечи да възрази, Дийкън се провикна:

– Не, няма да се съглася! Не съм кръшкач. Щом е Каро-Каро, да е Каро-Каро! И толкова!

– Правилно – каза Грийф и започна да разбърква картите. – Ако той е човек на място и отиде на Каро-Каро, това с нищо няма да му навреди.

Двамата играеха еднакво добре и напрегнато. На три пъти раздаваха всички карти и излизаха наравно. В началото на петото и последно раздаване на Дийкън му трябваха три точки, за да излезе, а на Грийф четири. На Дийкън му трябваха картите, за да го спасят, и той се мъчеше да ги спечели. Вече не мърмореше и не ругаше, и това беше най-добрата му игра тази вечер. По едно време му дойдоха двете черни аса и асо купа.

– Предполагам, че можете да познаете четирите ми карти – подхвърли той на Грийф, когато привърши последното раздаване и видя какво има. Грийф кимна.

– Кажете тогава кои са.

– Вале пика, двойка пика, тройка купа и асо каро – гласеше

отговорът.

Тези, които стояха зад Дийкън и виждаха картите му, с нищо не показаха дали Грийф ги е познал. Но той ги беше изредил правилно.

– Струва ми се, че вие играете казино по-добре от мен – призна Дийкън. – Аз мога да назова само три от вашите карти: вале, асо и голямо казино.

– Грешите. В колодата няма пет валеа. Вие сте взели три и сега държите четвъртото в ръката си.

– Прав сте, да му се не види! – потвърди Дийкън. – Наистина съм събрал три. Както и да е, аз ще изляза. Друго не ми трябва.

– Ще ви позволя да запазите малкото казино... – Грийф млъкна, за да пресметне. – Да, и

асото също, и пак аз ще взема точки и ще изляза с голямото казино. Играйте.

– Нямайте точки и аз печеля! – ликуващо възкликна Дийкън, след като играха последната ръка. – Аз излизам с малкото казино и четирите аса. С голямото казино и пиките вие имате само дващест.

Грийф размаха взетите карти:

– Страхувам се, че имате някаква грешка.

– Не – заяви твърдо Дийкън. – Броил съм всяка взета карта. Това е нещо, в което нямам грешка. Аз имам дващест и шест и вие имате дващест и шест.

– Прегройте пак – рече Грийф.

Бавно и внимателно, с треперещи ръце, Дийкън преброи картите си – имаше дващест и пет. Той посегна към средата на масата, взе написаните от Грийф правила и ги сложи в джоба. После допи чашата си и се изправи. Капитан Донован погледна часовника си, прозя се и също се изправи.

– На борда ли отивате, господин капитан? – попита Дийкън.

– Да – отговори Донован. – В колко часа искате да изпратя велбота да ви вземе?

– Ще дойда с вас сега. Пътьом ще приберем багажа ми от „Били“. Щях да отплавам с него за Бейбо утре сутринта. Дийкън стисна ръка на всички, след като те му, пожелаха на сбогуване добра сполука на Каро-Каро.

– Играе ли Том Бътлър на карти? – попита той Грийф.

– Пасианс – отговори Грийф.

– Тогава аз ще го науча на пасианс за двама. Дийкън тръгна към вратата, където го чакаше капитан Донован, и добави с въздишка: –

Предполагам, че и той ще ме обере, ако играе, както играете всички вие, другите островитяни.

КРАЙ

Jack London
A Goboto Night, 1911

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 10 май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2242>]